

TRƯỜNG CĐ KINH TẾ – KỸ THUẬT VINATEX TP. HCM
KHOA QUẢN TRỊ KINH DOANH

***** □ *****

ĐỀ CƯƠNG BÀI GIẢNG:
PHÂN TÍCH HOẠT ĐỘNG KINH TẾ

GIẢNG VIÊN: NGUYỄN ĐẠI VIỆT

Thành phố Hồ Chí Minh – Năm 2011

MỤC LỤC

	Trang
Chương 1: Khái quát chung về phân tích hoạt động kinh tế	1
Chương 2: Phân tích tình hình sản xuất của doanh nghiệp	17
Chương 3: Phân tích kết quả kinh doanh của doanh nghiệp	25
Chương 4: Phân tích tình hình sử dụng các yếu tố cơ bản Trong sản xuất của doanh nghiệp	45
Chương 5: Phân tích chi phí sản xuất kinh doanh Và giá thành các sản phẩm chủ yếu trong sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp	51
Chương 6: Phân tích tình hình tài chính của doanh nghiệp	59

CHÖÔNG I

NHÖÖNG VAÁN ÑÈÀ CHUNG VEÀ PHAÂN TÍCH HOAÏT ÑÖÄNG KINH DOANH

I. Muïc tiêu phân tích hoạt ñöông kinh doanh

1. YÙ nghĩa

- Phân tích: laø söï phân chia, chia nhỏ söï vaät, hieän tööïng trong moái quan hệ hữu cô giöõa các bộ phận cấu thành nên söï vaät, hieän tööïng ñoù.

- Ngöôï ta xem phân tích nhö laø moät hoạt ñöông thöïc tế, nhö laø moät ngành khoa học

- Hoạt ñöông kinh doanh của doanh nghiệp: Là toaøn bộ các nghiệp vụ kinh tế phát sinh trong quá trình sản xuất và tiêu thụ sản phẩm của doanh nghiệp, nó ñöôïc phân ánh thông qua hệ thống các chỉ tiêu kinh tế, các báo cáo kế toán...

- Hoạt ñöông kinh doanh trong doanh nghiệp diễn ra thöôïng xuyên liên tục. Nó chịu tác ñöông bên ngoài của nhân tố bên trong và bên ngoài doanh nghiệp.

Do vậy cần phải đi sâu nghiên cứu nội dung kết cấu và mối quan hệ qua lại giữa các chỉ tiêu kinh tế, các báo cáo.....để nắm vững hoạt ñöông kinh doanh của doanh nghiệp, trên cơ sở đó đưa ra các biện pháp cải tiến khác phục các nhược điểm phát huy các ưu điểm, khai thác khả năng tiềm tàng để nâng cao hiệu quả kinh doanh của doanh nghiệp.

2. Nói tổng phân tích hoạt ñöông kinh doanh

- Phân tích hoạt ñöông kinh doanh là công cụ cung cấp thông tin cho các nhà quản trò doanh nghiệp để nắm vững doanh nghiệp.

- Trong việc kiến sản xuất kinh doanh nên giaân vöi qui mô nhỏ (như cầu cung cấp thông tin cho nhà quản lý chủ nhiều) thì quá trình phân tích cũng ñöôïc tiến hành nên giaân, có thể thực hiện ngay trong công tác hạch toán.

- Khi sản xuất kinh doanh ngày càng phát triển vöi qui mô lớn (như cầu thông tin cho các nhà quản lý ngày càng nhiều, đa dạng và phức tạp) ñóï hội các thông tin hạch toán phải ñöôïc xử lý thông qua phân tích.

=> Vì vậy nói tổng của phân tích hoạt ñöông kinh doanh:

+ Quá trình và kết quả hoạt ñöông kinh doanh.

+ Nhân tố tác ñöông đến quá trình và kết quả đó

→ Thông qua các chỉ tiêu kinh tế việc phân tích hoạt ñöông kinh doanh không chỉ dừng lại ở việc nắm vững hệ thống kết cấu kinh doanh mà còn đi sâu xem xét các nhân tố ảnh hưởng tác ñöông đến sự biến ñöông của các chỉ tiêu.

3. Mục tiêu của phân tích hoạt ñöông kinh doanh

Làø làøm sao cho caùc con soá treân caùc lieäu, baøu caøu bieát noùi ñeõ nhöõng ngöôøi söù duïng chuùng hieäu ñöôïc caùc muïc tieâu, tình hình vaø keát quaû hoaït ñoäng kinh doanh cuûa doanh nghieäp.

II. Phöông phaùp phaân tích hoaït ñoäng kinh teá

1. Phöông phaùp so saùnh

Phöông phaùp so saùnh ñöôïc söù duïng nhieàu trong quaù trình phaân tích, khi söù duïng phöông phaùp naøy caàn thoïc hieän moät soá noäi dung sau:

1.1 Löïa choïn tieâu chuaån ñeõ so saùnh

- Tieâu chuaån ñeõ löïa choïn so saùnh: chæ tieâu cuûa moät kyø ñöôïc löïa choïn làøm caên cöù ñeõ so saùnh, ñöôïc goïi làø goác so saùnh. Goác so saùnh coù theå làø:

+ Taøi lieäu cuûa naêm tröôùc (kyø tröôùc)

+ Caùc taøi lieäu döï kieán: Caùc keá hoaïch, caùc ñònh möùc

+ Taøi lieäu cuûa doanh nghieäp khaùc hoaïc tieâu chuaån ngaønh

- Tuyø theø muïc tieâu nghieän cöùu maø löïa choïn goác so saùnh thích hôïp

1.2 Ñieàu kieän so saùnh ñöôïc

+ Phaùt cuøng phaùt naân nhöõng noäi dung kinh teá

+ Phaùt cuøng phöông phaùp tính toaùn

+ Phaùt cuøng ñôn vò ño löôøng

+ Phaùt cuøng moät khoaùng thôøi gian haïch toaùn

1.3 Kyø thuaät so saùnh

Goàm caùc kyø thuaät so saùnh sau:

So saùnh soá tuyeät ñoái

- Soá tuyeät ñoái: bieäu hieän qui mô, khoái löôïng cuûa moät chæ tieâu kinh teá naøu ñoù. Noù làø cô söù ñeõ tính toaùn caùc loäi soá khaùc

- So saùnh soá tuyeät ñoái: Làø so saùnh möùc ñoä ñaët ñöôïc cuûa chæ tieâu kinh teá ôû nhöõng khoaùng thôøi gian vaø khoaùng gian khaùc nhau nhaèm ñaùn nhöõng giaù söï bieán ñoäng veà qui mô, khoái löôïng cuûa chæ tieâu kinh teá ñoù.

VD: Doanh thu keá hoaïch: 100tr.

Doanh thu thoïc teá: 130tr

So saùnh soá tuyeät ñoái: $130 - 100 = 30\text{tr}$

So saùnh soá töông ñoái

Coù nhieàu loäi soá töông ñoái, tuyø theø yeâu caàu cuûa phaân tích maø söù duïng cho phuø hôïp.

- **Soá töông ñoái hoaøn thaøn keá hoaïch theo tæ leä**

$$T_{HTKH} = \frac{y_1}{y_0} \times 100\%$$

Vôùi: T_{HTKH} : Soá töông ñoái hoaøn thaøn keá hoaïch

y_1 : Chæ tieâu kyø phaân tích

y_0 : Chæ tieâu kyø goác

VD: Soá töông ñoái hoaøn thaøn keá hoaïch: $(130/100) \times 100\% = 130\%$

Vaäy: Cty ñaõ ñaët 130% keá hoaïch DT, hoaøn thaøn vôùi möùc 30% keá hoaïch ñeõ ra.

- **Soá töông ñoái hoạc thaønh keá hoaïch theo heä soá ñieàu chaøn**

Laø keát quaû cuûa pheùp tröø giöõa trò soá cuûa kyø phaân tích vôùi trò soá kyø goác ñöôïc ñieàu chaøn theo keát quaû cuûa chaët iêu coù lieân quan theo höôùng quy eát ñoàn cuûa chaët iêu phaân tích

Môùc bieán ñoäng töông ñoái = CT kyø phaân tích – CT kyø goác x heä soá ñieàu chaøn

VD: Phaân tích chi phí tieàn löông nhaân vieân theotai lieäu nhö sau:

CHÆ TIEÂU	Keá hoaïch	Thöïc teá
Doanh thu tieâu thui	500	600
Tieàn löông baùn haøng	50	55

- **Soá töông ñoái keát caáu**

Laø tyù troïng cuûa töøng boä phaân chieám trong toång soá hoaëc quan heä tyù leä giöõa caùc boä phaân trong toång theä.

So saùn h soá töông ñoái keát caáu theä hieän cheän h leäch veà tyù troïng cuûa töøng boä phaân chieám trong toång soá giöõa kyø phaân tích vôùi kyø goác cuûa chaët iêu phaân tích.

VD: Tai lieäu phaân tích keát caáu lao ñoäng tai DN:

	Keá hoaïch		Thöïc teá	
	Soá löôïng	Tyù troïng	Soá löôïng	Tyù troïng
Toång soá coâng nhaân vieân	1.000	100%	1.200	100%
Trong ñoù: + Coâng nhaân SX	900	90%	1.020	85%
+ Nhaân vieân QL	100	10%	180	15%

- **Soá töông ñoái ñoäng thaui**

Laø söï bieán ñoäng veà tyù leä cuûa chaët iêu kinh teá qua moät khoaùng thôøi gian naøu ñoù ñöôïc tính baèng caùch so saùn h chaët iêu kyø phaân tích vôùi chaët iêu kyø goác. Chaët iêu kyø goác coù theä coá ñoàn h hoaëc lieân hoạc.

VD: Tai lieäu veà tình hình doanh thu cuûa DN:

	2002	2003	2004	2005	2006
Doanh thu (trieäu ñoàng)	1.000	1.200	1.380	1.518	1.593
Soá töông ñoái ñoäng thaui kyø goác coá ñoàn h	100%	120%	138%	151,8%	159,39%

Soá tööng ñoái ñoäng thaui kyø goác lieân hoæn		120%	115%	110%	105%
--	--	------	------	------	------

- So saùnh soá bình quaân

Soá bình quaân laø soá bieáu hieän möüc ñoä chung nhaát veà maët löôïng cuûa moät toång theá baèng caùch san baèng moïi cheân hieäch trò soá giöõa caùc boä phaân trong toång theá nhaèm phaùna ñnh ñieäc ñieäm chung cuûa moät toång theá coù cuøng moät tính chaát.

So saùnh soá bình quaân cho pheùpta ñaùn h giaù ta ñaùn h giaù söi bieán ñoäng chung veà soá löôïng, chaát löôïng cuûa caùc maethoait ñoäng naøo ñoù cuûa quaù kinh doanh cuûa doanh nghieäp

2. Phöông phaùp thay theá lieân hoæn

Phöông phaùp thay theá lieân hoæn duøng ñeä xaùc ñònh möüc ñoä aùnh höôûng cuûa caùc nhaân toá ñeän söi bieán ñoäng cuûa chæ tieâu phaân tích. Ñeä thöïc hieän phöông phaùp naøy caàn quaùntrieät caùc nguyeân taécsau:

Böôùc 1: Phaùt thieát laäp moái quan heä toaùn hoïc cuûa caùc nhaân toá vôùi chæ tieâu phaân tích, theo moät trình töï nhaát ñònh, töø nhaân toá soá löôïng ñeän nhaân toá chaát löôïng.

Böôùc 2: Ñeä xaùc ñònh aùnh höôûng cuûa nhaân toá naøo, ta thay theá nhaân toá ôû kyø phaân tích ñoù vaøo nhaân toá kyø goác, coá ñònh caùc nhaân toá khaùc roài tính laïi keát quaù cuûa chæ tieâu phaân tích. Sau ñoù ñem keát quaù naøy so saùnh vôùi keát quaù cuûa chæ tieâu ôû böôùc lieân tröôùc, cheân hieäch naøy laø aùnh höôûng cuûa nhaân toá vöøa thay theá. Ñeä laàn löôit thay theá caùc nhaân toá theo trình töï ñeä saép xeáp ñeä xaùc ñònh aùnh höôûng cuûa chuøng. Khi thay theá nhaân toá soá löôïng thì phaùt coá ñònh nhaân toá chaát löôïng ôû kyø goác, ngöôïc laïi khi thay theá nhaân toá chaát löôïng thì phaùt coá ñònh nhaân toá soá löôïng ôû kyø phaân tích.

Böôùc 3: Toång ñaïi soá caùc nhaân toá aùnh höôûng phaùt baèng cheân hieäch giöõa chæ tieâu kyø phaân tích vaø kyø goác (ñaây laø ñoái töôïng phaân tích)

Coù theá cuï theá caùc nguyeân taéctreân thaønh caùc böôùcsau:

Böôùc 1: Giaù söi coù 4 nhaân toá a, b, c, d ñeäucoù quan heätích soá vôùi chæ tieâu Q. Goïi Q_1 laø chæ tieâu kyø phaân tích, Q_0 laø chæ tieâu kyø goác.

Moái quan heä (toaùn hoïc) caùc nhaân toá vôùi chæ tieâu Q ñöôïc thieát laäp nhö sau:

- Kyø phaân tích: $Q_1 = a_1 \times b_1 \times c_1 \times d_1$

- Kyø goác: $Q_0 = a_0 \times b_0 \times c_0 \times d_0$

Nhö vaäy ta coù ñoái töôïng phaân tích: $Q_1 - Q_0 = Q$

Böôùc 2: Xaùc ñònh aùnh höôûng cuûa caùc nhaân toá:

- Xaùc ñònh aùnh höôûng cuûa nhaân toá a:

Thay theá laàn 1: $Q_a = a_1 \times b_0 \times c_0 \times d_0$

Möüc aùnh höôûng cuûa nhaân toá a:

$$Q_a = Q_1 - Q_0$$

- Xaùc ñònh aùnh höôûng cuûa nhaân toá b:

Thay theá laàn 2: $Q_b = a_1 \times b_1 \times c_0 \times d_0$

- Möüc aùnh höôûng cuûa nhaân toá b:

$$Q_b = Q_b - Q_a$$

- Xác định ảnh hưởng của nhân tố c:

Thay thế lần 3: $Q_c = a_1 \times b_1 \times c_1 \times d_0$

- Mức ảnh hưởng của nhân tố c:

$$Q_c = Q_c - Q_b$$

- Xác định ảnh hưởng của nhân tố d:

Thay thế lần 4: $Q_d = a_1 \times b_1 \times c_1 \times d_1$

- Mức ảnh hưởng của nhân tố d:

$$Q_d = Q_d - Q_c$$

Bước 3: Tổng lại số các nhân tố ảnh hưởng phải bằng chênh lệch giữa các yếu tố phân tích và các gốc (nếu có để tính phân tích)

$$Q_a + Q_b + Q_c + Q_d = Q$$

- Ưu và nhược điểm của phương pháp liên hoàn:

Ưu điểm:

+ Phương pháp phân tích đơn giản, dễ hiểu, dễ tính toán.

+ Chênh lệch mức độ ảnh hưởng của các nhân tố, qua đó phân tích được nội dung bên trong của hệ thống kinh tế.

Nhược điểm:

+ Khi xác định ảnh hưởng của các nhân tố nào đó, phải giả định các nhân tố khác không đổi. Nhưng trong thực tế có trường hợp các nhân tố đều cùng thay đổi.

+ Khi sắp xếp trình tự các nhân tố trong hệ thống để phân biệt được nhân tố nào là số lượng và chất lượng và vấn đề khoảng thời gian. Nếu phân biệt sai thì việc sắp xếp và kết quả tính toán các nhân tố cho ta kết quả không chính xác

VD:

Chỉ tiêu	Giá hạch	Thời giáo	Chênh lệch TT/KH	
			Mức	%
Số công nhân sản xuất bđ (người)	100	110	+10	+10%
Số ngày làm việc bđ/năm 1 CN (ngày)	280	278	-2	-7,1%
Năng suất lao động bđ ngày (1000đ)	18	20	+2	+11,1%

Xác định các nhân tố ảnh hưởng đến số biến động của giá trị sản xuất giữa thời điểm và với giá hạch, theo phương pháp thay thế liên hoàn.

3. Phương pháp số chênh lệch:

Số giá và các nhân tố giữa phương pháp so sánh số chênh lệch với phương pháp số liên hoàn:

- Giá trị: Phương pháp số chênh lệch là hình thức rút gọn của phương pháp thay thế liên hoàn. Các bước tiến hành giống như phương pháp liên hoàn.

- Khaùc nhau: Phöông phaùp so saùnh soá cheänh leäch söü düng cheänh leäch giöõa kyø phaân tích vôùi kyø goác cuûa töøng nhaân toá ñeä xaùc ñònh aùnh höôùng cuûa nhaân toá ñoù ñeän chæ tieâu phaân

- Khaùc quaùt vaán ñeä treân nhö sau:

+ Möüc ñoä aùnh höôùng nhaân toá a: $Q_a = (a_1 - a_0) \times b_0 \times c_0 \times d_0$

+ Möüc ñoä aùnh höôùng nhaân toá b: $Q_b = a_1 \times (b_1 - b_0) \times c_0 \times d_0$

+ Möüc ñoä aùnh höôùng nhaân toá c: $Q_c = a_1 \times b_1 \times (c_1 - c_0) \times d_0$

+ Möüc ñoä aùnh höôùng nhaân toá d: $Q_d = a_1 \times b_1 \times c_1 \times (d_1 - d_0)$

- Toång hôïp caùc möüc ñoä aùnh höôùng:

$$Q_a + Q_b + Q_c + Q_d = Q$$

Löu yù: Thöïc hieän ñöôïc phöông phaùp soá cheänh leäch chæ khi caùc nhaân toá coù quan heä vôùi nhau baèng tích hoaëc thöông.

4. Caùc phöông phaùp phaân tích khaùc

4.1. Phöông phaùp caân ñoái

Goàmcoù caùc moái quanheä caân ñoái:

- Giöõa taøi saün vôùi nguoaùnvoán (treân caân ñoái keát toaùn)

- Giöõa caùc nguoaùn thu vôùi caùc nguoaùn chi

- Giöõa nhu caà söü düng vôùi khaùc naêng thaùnh toaùn

- Giöõa nguoaùn söü düng vaät tö vôùi nguoaùn huy ñoäng.

Phöông phaùp caân ñoái ñöôïc aùp düng nhieàu trong công taùc laäp keát hoaïch vaø ngay caù trong công taùc haïch toaùn nhaèm nghieân cöùu caùc moái lieän heä caân ñoái veà löôïng giöõa caùc yeáutoá trong quaù trình saünxuaát.

4.2 Phöông phaùp phaân toá

Laø phöông phaùp phaân chia caùc chæ tieâu kinh teá thaønh töøng nhöùm, toá khaùc nhaù theom oät tieâu thöïc nhaát ñònh ñeä ñeä nghieân cöùu. Goàm coù:

- Phaân toá theocaùc boä phaën caáuthaønh chæ tieâu.

- Phaân toá theo thöøi gian phaùt sinh

- Phaân toá theo phaïm vi kinh doanh.

- **Phaân toá theo caùc boä phaën caáu thaønh chæ tieâu**

Ví dụ: Giaù thaønh saünxuaát ñöôïc chi tieát thaønh caùc khoaûn muïc chi phí saünxuaát.

Nghóa laø, caùc chæ tieâu kinh teá thöông ñöôïc chi tieát thaønh caùc yeáutoá caáu thaønh.

Nghieân cöùu caùc chi tieát caáuthaønh chæ tieâu kinh teá nhaèm ñeä ñeä giaù chính xaùc söï bieán ñoäng beân trong cuûa chæ tieâu phaân tích.

- **Phaân toá theo thöøi gian phaùt sinh**

Keát quaû kinh doanh sau moät naêm taøi chính bao giôø cuõng laø moät quaù trình toång hôïp keát quaû kinh doanh cuûa töøng khoaûng thöøi gian nhaát ñònh (thaùng, quý). Moãi khoaûng thöøi gian khaùc nhau seõ coù nhöõng nguyeân nhaân taùc ñoäng khoâng gioáng nhau.

Phaân tích chæ tieâu theo thöøi gian phaùt sinh giuùp cho vieäc ñeä ñeä giaù chính xaùc vaø ñeä ñeä keát quaû hoaït ñoäng kinh doanh, töø ñoù seõ coù bieán phaùp höõu hieäutrong töøng khoaûng thöøi gian ñoù.

- **Phaân toá theo boä phaën vaø phaïm vò kinh doanh**

Keát quaû kinh doanh ôû taïi doanh nghiãp thồøng ñöôïc toång hõip keát quaû töø nhieàu boã phaân (chí nhàn) ôû nhieàu ñòa ñieãm khaùc nhau taïo neân. Vieäc chí tieát naøy nhaèm ñaàn giaù ñuùng keát quaû hoaït ñoäng kinh doanh cuûa töøng boã phaân trong phaïm vò

III. Phaân loaïi vaø toã chöùc coâng taùc phaân tích

1. Phaân loaïi coâng taùc phaân tích

- Caên cöù theo thôøi ñieãm cuûa hoaït ñoäng kinh doanh

- + Phaân tích trööùckhi kinh doanh
- + Phaân tích trong quaù trình kinh doanh
- + Phaân tích sau quaù trình kinh doanh

- Caên cöù theo noãi dung phaân tích

- + Phaân tích toaøn boã quaù trình kinh doanh
- + Phaân tích chuyeân ñeà: Phaân tích theo töøng noãi dung chuû yeáu

2. Toã chöùc coâng taùc phaân tích

Coâng taùc toã chöùc phaân tích hoaït ñoäng kinh doanh thồøng ñöôïc toã chöùc qua 3 böôùc:

- **Böôùc 1:** Chuaån bò cho quaù trình saün xuaát: laø laäp keá hoaïch cho phaân tích

- **Böôùc 2:** Tieán haønh phaân tích

+ **Böôùc 3:** Toång hõip vaø ñaàn giaù keát quaû phaân tích

Noãi dung cuûa 3 böôùc treân phuï thuoäc vaøo muïc ñích, yeâu caàu vaø phaïm vi phaân tích ñeà tra. Ba böôùc tieán haønh phaân tích ñeàu coù moái quan heä nhaân quaû vôùi nhau, do ñoù phaûi tieán haønh ñoàng boã caù 3 böôùc.

CHÖÔNG II

PHAÂN TÍCH KEÁT QUAÛ SAÛN XUAÁT

I. YÛ nghóa cuûa vieäc phaân tích keát quaû saûn xuaát

- Muïc tieäucủasaûnxuaátcủadoanh nghiệplaø: Lôïi nhuaän
- Ñeã ñaït ñöôïc lôïi nhuaän: Doanh nghiệpthöïc hieänquaùtrình saûnxuaátkinh doanh.
- Keát quaû saûn xuaáttheã hieän ôû khoái löôïng saûn phaåm, chaát löôïng saûn phaåm, maët haøngsaûnxuaát, keát caáumaët haøng...

Keát quaûsaûnxuaátlaïï phuï thuôcvàøo coângtaùctoả chöùc, quaûnlyù (Thöïc hieän keá hoäch SX, keá hoäch tieâu thuï, keá hoäch taøi chính...). Taàm quan troïng củakeátquaûsaûnxuaát:

- Goupphaànvaøosöï phaùttrieãchungcủaneànkinh teá
- Thoûamaõnnhucaùutieâu duøngcủaxaõ hoãi
- Giaùiquyeátñöôïc quanheãcungcaùutreànthò tröôøng
- YÛ nghóacủavieäcphaântích keátquaûsaûnxuaát:
 - + Ñaùnghiaùöu nhöôïc ñieãm củaquatrình toả chöùc, quaûnlyù saûnxuaát.
 - + Chæroõ nguyênnhaântaùcñoàngaûnhhöôngñeãnkeátquaûsaûnxuaát.
 - + Taøi lieäuphaântích keátquaûlaø cô söû ñeãphaântích tình hình söû duïng caùc yeáutoá: Tình hìnhgiaùthaønh, tieâu thuï...

II. Phaân tích keát quaû saûn xuaát veà maët khoái löôïng

1. Phaân tích qui mô saûn xuaát

1.1 Chæ tieâu phaân tích giaù trò saûn xuaát

Giaù trò saûn xuaátcủadoanh nghiệplaø toaønboãgiaù trò saûnphaåmvàtchaát vaødòchvui do hoaitñoàngsaûnxuaátcủadoanh nghiệptaïo ra trongkyøphaântích.

Chætieaugiaù trò saûn xuaátbaogồamnhöõngyeáutoá sau:

Yeáu toá 1: Giaù trò thaønhphaåm:

Bao gồmgiaù trò thaønhphaåmsaûn xuaát töø nguyênvàt lieäu củadoanh nghiệpvà, nguyênvàt lieäuliệukhaùchhaønggiao (gia coâng) vàøgiaù trò thaønhphaåm ñaõ baùn cho beàngoại hoặccaùc boã phaàntrong doanh nghiệpkhoàngthöïc hieän hoaitñoàngsaûnxuaát.

Yeáu toá 2: Giaù trò coângvieãcoùtính chaátcoâng nghiệpvà

Laø giaù trò coâng vieäcthöïc hieän moät giai ñoaingaén củaquatrình saûn xuaátmaødoanh nghiệpcunggòùngcho khaùchhaøng.

Nhöõngcoângvieãnaøy chælaømtaênggiaù trò söû duïng củasaûnphaåmchöù khoànglaømthayñoãigiaù trò söû duïngbanñaàu.

Yeáu toá 3: Giaù trò saûnphaåmphuï, pheáphaåm, pheálieäuthu hoài:

Yeáu toánaøy chætính phaàngiaù trò saûnphaåmphuï, thòu phaåm, pheáphaåm, pheálieäuthu hoàinãotieäuthuï.

Yeáu toá 4: Giaù trò hoaitñoàngchothueâmaùymoùcthieátbò trongdaychuyeànsaûnxuaátcủadoanh nghiệpvà.

Yếu tố 5: Giaù trò cheanhleäch giòõa cuoái kyø vaø ñaàu kyø cuûa baùn thaønh phẩm,saûn phẩm dõu dang

1.2 Phõng phaùp phaân tích: Phõng phaùp so saùnh

- So saùnh giòõa giaù trò saûn xuaát thõic hieän vaø keá hoaïch ñeä ñaùnh giaù chung veà tình hình thõic hieän keá hoaïch saûn xuaát.

- So saùnh töøng yeáutoá cuûa chætieâu giaù trò saûn xuaát giòõa thõic hieän vaø keá hoaïch ñeä ñaùnh giaù tình hình thõic hieän keá hoaïch töøng yeáutoá

- So saùnh giaù trò saûn xuaát naêm nay so vôùi naêm trõoüc ñeä ñaùnh giaù xu hõùng bieán ñoäng cuûa keát quaû saûn xuaát laø taêng trõoùng hay giaùmsuùt.

1.3 Noãi dung phaân tích

- Phaân tích chæ tieâu giaù trò saûn xuaát

Phaân tích chung:

Phaân tích chung chætieâu giaù trò saûn xuaát laø xem xeùt, ñaùnh giaù söï bieán ñoäng giaù trò saûn xuaát thõic teá vaø keá hoaïch. So saùnh thõic teá naêm nay vôùi thõic teá cuûa caùc naêm trõoüc nhaèm ñaùnh giaù khai quaùt söï bieán ñoäng keát quaû saûn xuaát cuûa doanh nghiệp

Phaân tích caùc nhân tố

Ñi saâu xem xeùt ñaùnh giaù söï bieán ñoäng cuûa caùc yeáutoá caáu thaønh noù ñeä thaáy rõ aùnh hõùng cuûa caùc yeáutoá naøy ñeä ñaùnh giaù trò saûn xuaát.

- Yếu tố 1: Giaù trò thaønh phẩm:

Saûn xuaát thaønh phẩm töø nguyên liệu laø hoaït ñoäng chính, nguyên liệu cuûa khách hàng giao (gia công) laø hoaït ñoäng phụ:

Ñây laø yeáutoá cô bản, chieám tỷ lệ troùng lỏn trong giaù trò saûn xuaát. Neáu giaù trò giaùm ñi laø bieäuhieän khoâng toát, caàn tìm nguyên nhân ñeä ñieàu chænh.

Thõoùng coù caùc nguyên nhân aùnh hõùng:

→ Nguyên nhân chủ quan:

- Tình hình cung ồùng NVL: Soá löõng, chaát löõng, tieán ñoä, möùc döï trõ

...

- Tình hình bieán ñoäng veà lao ñoäng, tuyeån dụng lao ñoäng, chính saùch tieàn löõng.

- Tình traïng maùy möùc thieát bò, naêng löõng, möi trõoùng lao ñoäng.

- Hình thõuc toả chõuc saûn xuaát

- Bieän phaùp quaùn lý saûn xuaát.....

→ Nguyên nhân khách quan:

- Söï thay ñoäi caùc chính saùch quaùn lý vó mö

- Bieán ñoäng veà kinh teá, taøi chính, tieàn teä, chính trõ, XH

- Tình hình giao nguyên liệu cuûa khách hàng.

- Yếu tố 2: Giaù trò công vieäc coù tính chaát công nghiệp

Phaân tích yeáutoá naøy phaùixem xeùt möái lieân quan vôùi yeáutoá 1:

→ Yếu tố 2 vaø yeáutoá 1 cuõng hoặnthoại vaø hoặnthoại vôùi möùckeá hoaïch thì ñoà laø ñieäutoát.

→ Yeáu toá 2 hoøøn thaønh vaø hoøøn thaønh vôôït möüc keá hoaïch nhöng yeáu toá 1 khoâng hoøøn thaønh keá hoaïch thì chöa laø bieåu hieän toát, maø ñoù chæ laø giaùï phaùp taïm thôøi ñeã khoâng

- **Yeáu toá 3: Giaù trò saün phaåm phuï, pheá phaåm, pheá lieäu thu hoài:**

Ñàunhgiaùyeáutoánaøypaùixemxeùt tyùleã saünphaåmphuï, pheáphaåm, pheálieäuthuhoài so vôùi giaù trò thaønhphaåm:

$$\text{Tyù leã giaù trò saün phaåm phuï, pheá phaåm, pheá lieäu trên SP chính} = \frac{\text{Giaù trò saün phaåm phuï, pheá phaåm, pheá lieäu}}{\text{Giaù trò saün phaåm chính}} \times 100\%$$

$$\text{Tyù leã giaù trò saün phaåm phuï, pheá phaåm, pheá lieäu trên thaønh phaåm} = \frac{\text{Giaù trò saün phaåm phuï, pheá phaåm, pheá lieäu}}{\text{Giaù trò thaønh phaåm}} \times 100\%$$

+ Caùctyùleãtreâncoùsoáthöïc teá < keá hoaïch => toát vaø ngöôïc laïi

+ Neáu giaù trò saün phaåmphuï, thöù phaåm, pheá phaåm, pheá lieäu thöïc teá ≥ keá hoaïch (thöïc teá naêm tröôùc) vaø neáumöüctieåu hao nguyeân lieäu thöïc teá khoâng cao hôn ñöønh möüc: ñàunhgiaùlaø toát

+ Neáu giaù trò saün phaåmphuï, thöù phaåm, pheá phaåm, pheá lieäu thöïc teá < keá hoaïch (thöïc teá naêm tröôùc) vaø neáumöüctieåu hao nguyeân lieäu thöïc teá khoâng cao hôn ñöønh möüc: ñàunhgiaùlaø khoâng toát

- **Yeáu toá 4: Giaù trò hoaït ñoäng cho thueä maùy möüc thieát bò**

Ñây laø hoaït ñoäng taänduïng naêng löïc maùy möücthieátbò coøn thöøa ñeã cho thueänhaêm taêng giaù trò saünxuaát, taêng löïi nhuaän

Phân tích yeáu toá naøy caàn xem xeùt möät soá tình huoáng sau:

+ Neáu yeáu toá 4 vaø yeáu toá 1 cuøng hoøøn thaønh hoaëc hoøøn thaønh vôôït möückeá hoaïch thì ñoù laø ñieäu toát.

+ Neáu yeáu toá 4 hoøøn thaønh hoaëc hoøøn thaønh vôôït möüc keá hoaïch trong ñieäu kieän yeáutoá 1 khoâng hoøøn thaønh keá hoaïch thì chöa phaùï laø ñieäu toát.

- **Yeáu toá 5: Giaù trò cheänh leäch giöøa cuoái kyø vaø ñàun kyø cuüa baùn thaønh phaåm, saün phaåm döù dang**

+ Neáu tình hình thöïc hieän keá hoaïch saünxuaát khoâng bieán ñoäng nhieàu so vôùi keá hoaïch, thì yeáu toá naøy coù cheänh leäch ít so vôùi keá hoaïch cuøng khoâng aùnh höôùng ñeán kyø saünxuaátsau, ñây laø bieåu hieän toát.

+ Neáu giaù trò saünphaåmdöù dang cuoái kyø quaù thaáp so vôùi keá hoaïch, vaø coù aùnh höôùng ñeán kyø saünxuaátsau laø bieåu hieän khoâng toát vì coù theä phaùï

ngõøng saün xuaát neän seõ laøm taêng giaù thaønh saün phaåm, thieáu saün phaåm ñeä baün.

+ Neáu doanh nghieäp coù caùí tieán coäng ngheä saün xuaát, caùí tieán qui trình saün xuaát ñeä ruùt ngaén chu kyø saün xuaát, neän giaùm bòùt giaù trò saün phaåm dòu dang treân ñaây chuyeän saün xuaát cho phuø hôïp, thì giaù trò saün phaåm dòu dang cuoái kyø thaá phôn keá hoaïch cuõng laø ñieäu toát.

+ Neáu giaù trò saün phaåm dòu dang thöïc teá cuoái kyø lòùn hôn so vôùi keá hoaïch, thì ñoù laø bieäu hieän khoâng toát vì seõ ñoù ñieäng voán saün xuaát, caàn phaùí tìm nguyêân nhâän.

Caùc nguyêân nhâän coù theå laø: Do ñieäu ñieäng saün xuaát; Tình hình cung öùng nguyêân vaät lieäu; Söï khoâng ñieäng boä saün xuaát giöõa caùc boä phaën; Do giaùm keá hoaïch saün xuaát ñieäu ngoät

VD: Caên coù vaø toái lieäu coäng ty X laäp baûng phaân tích sau:

Chæ tieâu	Keá hoaïch	Thöïc hieän	Cheänh leäch	
			Soá tieän	%
Giaù trò thaønh phaåm	28.000	25.600	-2.400	-8,57
Giaù trò coäng vieäc coù tính chaát CN	12.000	14.000	+2.000	+16,67
Giaù trò pheá lieäu, pheá phaåm	5.950	3.852	-2.098	-35,26
Giaù trò cuûa hoaït ñieäng cho thuaù maùy moùc thieát bò	10.000	11.250	+1.250	+12,50
Coäng: Giaù trò saün xuaát CN	55.950	54.702	-1.248	-2,2

Haõy phaân tích giaù trò saün xuaát vaø nhâän toái aûnh höõu ñieäng giöõa 2 kyø

2. Phaân tích keát quaù saün xuaát vaø söï thích öùng vôùi thò tröôøng:

- Chæ tieâu phaân tích: Söù ñieäng heä soá tieâu thuï:

$$H = \frac{\text{Doanh thu tieâu thuï saün phaåm}}{\text{Giaù trò saün phaåm saün xuaát}}$$

+ Neáu $H \geq 1$: Saün phaåm saün xuaát thích öùng vôùi thò tröôøng (saün phaåm phuø hôïp vôùi nhu caàu vaø thò hieäu cuûa ngöôøi tieâu duøng)

+ Neáu $H < 1$: Saün phaåm saün xuaát chöa thích öùng vôùi thò tröôøng (coù theå do chieán löôïc saün phaåm chöa thích hôïp, keá hoaïch saün xuaát chöa hôïp lý, hoäc do saün phaåm ñeä chuyeän sang pha suy thoài trong chu kyø soáng). Caàn tìm nguyêân nhâän vaø ñeä ra bieän phaùp khaéc phuïc.

- Phöông phaùp phaân tích

Vaän düng phöông phaùp so saùnh ñeõ so saùnh heã soá tieâu thuï thöïc teá vôùi keá hoaïch hoaëc so vôùi naêm trööùc.

3. Phaân tích keát quaû saûn xuaát theo maët haøng chuû yeáu

Phaân tích keát quaû saûn xuaát theo maët haøng chuû yeáu laø caàn thieát vaø ñöôïc aùp düng ñoái vôùi ñôn vò saûn xuaát nhöõng saûn phaåm ñoàn do tính ñeõ thuø rieâng cuûa doanh nghieäp nhaèm phuïc vuï cho nhieäm vuï chieán löôïc cuûa Nhaø nöôùc, hoaëc saûn xuaát theo ñôn ñaï thaøng cuûa Nhaø nöôùc.

- **Chæ tieâu phaân tích:** Tyû leä hoøan thaønh keá hoïach maët haøng (Ssx)

$$Ssx = \frac{\sum_{i=1}^n Q_{\min i} x G_{0i}}{\sum_{i=1}^n Q_{oi} x G_{oi}} \times 100\%$$

$Q_{\min i}$: Saûn löôïng saûn xuaát nhoû nhaát cuûa saûn phaåm i

Q_{oi} : Saûn löôïng saûn xuaát keá hoaïch cuûa saûn phaåm i

G_{oi} : Giaù baùn keá hoaïch cuûa saûn phaåm i

- **Noäi dung phaân tích:**

+ Ñaünh giaù tình hình hoøan thaønh keá hoaïch saûn xuaát töøng maët haøng:

+ Ñaünh giaù tình hình hoøan thaønh keá hoaïch caùc maët haøng chung cuûa doanh nghieäp:

Söù düng chæ tieâu S (coâng thöïc treân ñaây) ñeõ phaân tích: Neáu chæ tieâu < 100% thì bieäu hieän khoâng toát (doanh nghieäp khoâng thöïc hieän toát keá hoaïch maët haøng), caàn phaûi tìm nguyênnhaân.

Doanh nghieäp khoâng hoøan thaønh keá hoaïch thöôøng do caùc nguyênnhaân:

- Khoâng ñaùmbaùo ñaây ñuù caùc yeáutoá saûn xuaát: *Nguyênn lieäu, lao ñoäng, maùy moùc thieát bò, naêng löôïng.*

- Khoâng hôïp lyù trong toá chöùc saûn xuaát vaø quaûn lyù

- Chuû troïng saûn xuaát loaïi saûn phaåm coù giaù trò cao, toá ít lao ñoäng, ít hö höung, löïi nhuaân cao; khoâng chuû troïng saûn xuaát loaïi saûn phaåm coù giaù trò thaáp, haotoánnhieàulao ñoäng, deãhö höung, löïi nhuaân thaáp...

4. Phaân tích tính chaát ñoàng boä trong saûn xuaát

Phaân tích tính chaát ñoàng boä cuûa saûn xuaát ñöôïc aùp düng ñoái vôùi nhöõng doanh nghieäp saûn xuaát theo daïng laép raùp. Saûn xuaát ñöôïc xem laø ñoàng boä khi caùc boä phaën, chi tieát ñöôïc laép raùp hoøan chænh ñuùng theo keá hoaïch veà soá löôïng vaø yeáu caàu kyõ thuaät.

Thoâng thöôøng caùc saûn phaåm ñöôïc laép raùp töø nhieàuchi tieát, moãi chi tieát coù chu kyø saûn xuaát ñaøi ngaénkhaùcnhau hoaëccaùc chi tieát ñöôïc saûn xuaát thaøng loaïi thì khi phaân tích tính chaát ñoàng boä trong saûn xuaát khoâng caàn thieát phaân tích taát caù chi tieát maø chæ caàn phaân tích caùc chi tieát coù chu kyø saûn xuaát ñaøi, coù giaù trò lôn, ñoàng vai troø quantroïng trong caáuthaønhneânsaûn phaåm.

- **Söù düng chæ tieâu “Tyû leä hoøan thaønh KH töøng chi tieát”**

$$\text{Tyû lêä HTKH töøng chi tieát} = \frac{\text{Soá chi tieát thöïc teá coù theå söû duïng}}{\text{Soá chi tieát theo yeâu caàu}}$$

Vôùi:

**Soá lööïng thöïc teá chi tieát coù theå söû duïng = Soá lööïng chi tieát toàn ñầu
kỷ thöïc teá + Soá lööïng chi tieát saün xuaát trong kỷ thöïc teá**

**Soá lööïng chi tieát theo yeâu caàu = (Soá lööïng saün phẩm KH) x (Soá lööïng
chi tieát cần ñể lái 1 SP) + Soá lööïng chi tieát toàn cuối kỷ KH**

- Các nguyên nhân có thể dẫn đến sản xuất không ổn định:
- + Tình hình cung ứng nguyên liệu về số lượng, chất lượng, tiến độ cung
ứng và đổi trả.
- + Tình hình lao động và năng suất lao động
- + Tình trạng máy móc thiết bị
- + Tình hình tổ chức và quản lý sản xuất.

III. Phân tích kết quả sản xuất về chất lượng sản phẩm

Chất lượng sản phẩm ảnh hưởng của nhiều nhân tố như: chất lượng
vật liệu cung ứng, lao động, chính sách tiền lương, máy móc thiết bị, tổ chức
quản lý sản xuất, điều kiện môi trường và môi trường sản xuất. Phân tích chất
lượng sản phẩm để phân tích xu hướng biến động về chất lượng sản phẩm,
phát hiện những nhân tố tác động đến tình hình chất lượng sản phẩm, từ đó
có biện pháp thích hợp nhằm nâng cao chất lượng sản phẩm.

Tùy theo đặc điểm của chất lượng sản phẩm, nội dung phân tích có thể
sử dụng một trong hai trường hợp.

1. Phân tích sản phẩm có phân chia về thời hạn chất lượng

- Sản phẩm có phân chia thời hạn chất lượng là những sản phẩm mà
có thể có chất lượng sản phẩm, có thể chia thành chính phẩm và phụ phẩm.
(Ví dụ như các sản phẩm trong ngành sữa, gạch men, thủy tinh, may mặc...)

1.1 Hệ số phẩm cấp

- **Chỉ tiêu phân tích: Hệ số phẩm cấp (H):**

$$H = \frac{\text{Số lượng tổng loại thời hạn} \times \text{Số giá trị kết quả tổng loại thời hạn}}{(\text{Số lượng} \times \text{Số giá trị sản phẩm loại 1})}$$

Chú ý: Nếu $H \leq 1$:

Khi H càng gần về 1: Chứng tỏ chất lượng sản phẩm ổn định và nâng cao.

$H=1$: Khi tất cả sản phẩm sản xuất ra đều là loại 1

- **Phương pháp phân tích: Phương pháp so sánh**

- **Nội dung phân tích:**

Tính hệ số phẩm cấp kết quả (H_K) (Hệ số phẩm cấp thực
tế (H_T))

So saùnh H_T vaø H_K neáu $H_T \geq H_K$ chaát löông saün phaïm coù xu höông cao. Taêng do ñaâu? Neân tính tyû troïng saün phaïm kéa hoïach vaø saün phaïm thöïc teá roài so saùnh.

1.2 Nôn giàu bình quân

- Chæ tiêu phân tích: Ñôn giàu bình quaân (P):

$$P = \frac{\sum_{i=1}^n Q_i x G_{0i}}{\sum_{i=1}^n Q_i}$$

Trong ñoù:

Q_i : Saûnlöôingsaûnphaâmthöùhaïngi

G_{0i} : Giá baùn nhòn và kéá hoặch saùn phaảm thòu haing i

- Phương pháp phân tích: Phương pháp so sánh

- Nội dung phân tích:

Tính hệ số giàu bình quân kế hoạch và hệ số giàu bình quân thực tế (P_T)

So sánh P_T và P_K nếu $P_T \geq P_K$ chaát löông saün phaïm coù xu höông cao.

VD: Taïi công ty còu taøi lieäu sau:

Thòu hǎing chaát lǒōng saūn phaām A	Saūn lǒōng saūn xuaát		Ñôn giaū keá hoaìch
	Keá hoaìch	Thǒic teá	
Loaīi 1	1.000	800	100
Loaīi 2	400	900	70
Coāng	1.400	1.700	

2. Phân tích sâu phẩm không phân chia thòu hãing và chaát lööing

- Saûnphaảmkhoàngphaảnchia thòu haing veà chaátlôõing laø nhõõngsaûnphaảm khi saûn xuaát ra neáu nũu tieâu chuaản veà chaátlôõing thì nĩõõic xem laø thaỏnhphaảm nhaỏpkho chỏt tieỏuthuĩ. Neáu khoảng nũu tieỏu chuaản thì trỏu thaỏnhsaûnphaảm hoảng khoảng tieỏuthuĩ nĩõõic.

- Thông thường các doanh nghiệp không lập kế hoạch cho sản phẩm hỏng, tuy nhiên có một số ngành nghề thu về cũng có thể đổi kiện một số sản phẩm hỏng (như ngành thủy tinh)

- Chæ tiêu phân tích: Tyû leä saün phaãm hoùng

Còn 2 cách tính yêu cầu sâu phẩm hàng:

+ Caùch 1: TÍNH baøng hieän vaät

Ồu ñieãm: Tyû leã saûn phaãm hoûng baêng hieãn vaät khoâng chòu aûnh höôûng cuûa giaù caù bieán ñoäng.

$$\text{Tyû leã saûn phaãm hoûng} = \frac{\text{Soá löôïng saûn phaãm hoûng}}{\text{Soá löôïng saûn phaãm hoûng} + \text{soá löôïng thaønh phaãm}} \times 100\%$$

Nhöôïc ñieãm: Khoâng tính ñöôïc tyû leã saûn phaãm hoûng bình quaân cho nhieàu saûn phaãm hoaëc cho toaøn doanh nghieäp; Khoâng phaân aûnh chính xaùc tình hình sai hoûng trong saûn xuaát vì boû soùt phaàn thieät haïi veà saûn phaãm hoûng coù theå söûa chöôa ñöôïc.

+ Caùch 2: Tính baêng giaù trò (*khác phuïc nhöôïc ñieãm cuûa caùch tính 1*)

$$\text{Tyû leã saûn phaãm hoûng} = \frac{\text{Chi phí thieät haïi veà saûn phaãm hoûng}}{\text{Chi phí saûn xuaát}} \times 100\%$$

Trong ñoù:

Chi phí thieät haïi veà SP hoûng = (Chi phí söûa chöôa SP hoûng söûa chöôa ñöôïc) + (Chi phí saûn xuaát cuûa SP hoûng khoâng söûa chöôa ñöôïc)

- **Phoâng phaùp phaân tích:** *So saùnh hoaëc thay theá lieân hoaøn.*

- **Noäi dung vaø trình töï phaân tích:**

+ Ñaùnh giaù töøng loaïi saûn phaãm: So saùnh tyû leã saûn phaãm hoûng thöïc teá vôùi keá hoaïch hoaëc kyø troø òu.

+ Ñaùnh giaù chung taát caù saûn phaãm: So saùnh tyû leã saûn phaãm hoûng bình quaân thöïc teá vôùi keá hoaïch hoaëc kyø troø òu

+ Xaùc ñònh möùc ñoà aûnh höôûng caùc nhaân toá ñeán tyû leã saûn phaãm hoûng bình quaân (baêng PP thay theá lieân hoaøn)

Ñeå xaùc ñònh cuûa keát caáu maëthaøng phaùt tính tyû leã saûn phaãm hoûng bình quaân keá hoaïch trong troø òu nghòp keát caáu maëthaøng thöïc teá:

$$\begin{array}{ccc} \text{Tyû leã SP} & \text{CPSX} & \text{Tyû leã SP} \\ \text{hoûng b/q KH} & \text{thöïc teá töøng} & \text{hoûng KH} \\ \text{theo keát caáu} & \text{loaïi} & \text{töøng loaïi SP} \\ \text{maëthaøng} & \text{saûn phaãm} & \\ \text{thöïc teá} & & \end{array} \quad \times \quad \frac{\text{Toaùng CPSX thöïc teá trong kyø}}{\text{Toaùng CPSX thöïc teá trong kyø}}$$

Möùc ñoà aûnh höôûng keát caáu maëthaøng ñeán tyû leã SP hoûng b/quaân (thay keát caáu maëthaøng keá hoaïch baêng keát caáu maëthaøng thöïc teá)

Tyû leã SP hoûng b/q KH keát caáu maëthaøng thöïc teá - Tyû leã SP hoûng bình quaân KH

- Möùc ñoà aûnh höôûng cuûa tyû leã SP hoûng caùc bieät töøng saûn phaãm

Tỷ lệ SP hàng bình quân theo thời gian - Tỷ lệ SP hàng b/q KH tính theo kết cấu
mạch hàng theo thời gian

VD : Tình hình hoạt động của sản phẩm tại một doanh nghiệp

Tên sản phẩm	Chi phí sản xuất		CPSX SP hàng không SC nội		CP sửa chữa SP hàng SC nội	
	Ký trở	Ký nợ	Ký trở	Ký nợ	Ký trở	Ký nợ
Sản phẩm A	800	600	60	35	5	16
Sản phẩm B	500	1.400	10	25	2	10

CHÖÔNG III

PHAÂN TÍCH GIAÙ THAØNH SAÛN PHAÃM

I. YÙ nghóa vaø nhieäm vuï

Chi phí saûn xuaát: Chi phí saûn xuaát laø bieåu hieän baèng tieàn toåan boä caùc khoûan chi phí veà lao ñoäng soáng vaø lao ñoäng vaät hoùa lieân quan ñeán vieäc cheá taïo ra saûn phaãm trong moät thôøi kyø nhaát ñònh.

Giaù thaønh saûn phaãm: Giaù thaønh saûn phaãm laø bieåu hieän baèng tieàn cuûa toång soá caùc hao phí veà lao ñoäng soáng vaø lao ñoäng vaät hoùa coù lieân quan ñeán khoái löôïng coâng vieäc, saûn phaãm hay dòch vuï ñaõ hoøan thaønh. Nó laø moät chæ tieâu chaát löôïng toång hôïp, phaân aùnh moïi öu nhöôïc ñieåm trong quaù trình toå chöùc, quaùn lý saûn xuaát ôû xí nghieäp.

Bieän phaùp naâng cao chaát löôïng saûn phaãm, haï thaáp giaù thaønh laø nhaân toá quyieát ñònh hieäu quaù saûn xuaát kinh doanh cuûa doanh nghieäp. Thoâng qua giaù thaønh, söï bieán ñoäng cuûa thò trôøng veà giaù caù, doanh nghieäp seõ xaùc ñònh ñöôïc soá löôïng saûn phaãm caàn saûn xuaát vaø tieâu thuï ñeå ñaët lôïi nhuaän toái ña.

- Moái quan heä giöõa chi phí saûn xuaát vaø tính giaù thaønh saûn phaãm:

+ Chi phí saûn xuaát vaø giaù thaønh saûn phaãm laø 2 maët khaùc nhau cuûa quaù trình saûn xuaát: Moät beân laø yeáu toá chi phí ñaàu vaøo, moät beân laø keát quaù saûn xuaát ôû ñaàu ra.

+ Chi phí saûn xuaát vaø giaù thaønh saûn phaãm veà nguoàn goác coù moái quan heä maët thieát vôùi nhau.

+ Chi phí saûn xuaát vaø giaù thaønh saûn phaãm khaùc nhau veà phaïm vi vaø hình thaùi bieåu hieän:

Chi phí saûn xuaát ñöôïc tính trong giôøi haïn cuûa töøng kyø (thaùng, quý, naêm) vaø theo 2 boä phaën: Saûn phaãm ñaõ hoøan thaønh trong kyø vaø saûn phaãm dòu dang cuoái kyø.

Giaù thaønh saûn phaãm chæ tính cho saûn phaãm ñaõ hoøan thaønh trong kyø vaø chæ tieâu naøy bao goàm: Chi phí saûn xuaát kyø trôøu chuyeån sang kyø naøy vaø moät phaàn chi phí saûn xuaát phaùt sinh trong kyø (sau khi ñaõ tröø ñi giaù trò saûn phaãm dòu dang chuyeån kyø sau)

- Caùc loäi giaù thaønh:

+ Neáu caên cöù vaøo cô sô soá lieäu ñeå tính thì giaù thaønh bao goàm:

Giaù thaønh keá hoïach

Giaù thaønh ñònh möùc

Giaù thaønh thöïc teá

+ Neáu caên cöù vaøo phaïm vi caùc chi phí tính nhaäp vaøo giaù thaønh: goàm coù

Giaù thaønh saûn xuaát: Goàm caùc chi phí lieân quan ñeán chi phí saûn xuaát ra saûn phaãm trong phaïm vi phaân xöôûng.

Giaù thaønh toaøn boä: Laø giaù thaønh bao goàm giaù thaønh saün xuaát vaø caùc chi phí lieän quan ñeán tieâu thuï saün phaåm (chi phí baùn haøng vaø chi phí quaùn lyù DN)

2. YÙ nghóa vaø nhieäm vuï cuûa phaân tích giaù thaønh

- YÙ nghóa:

+ Thoâng qua phaân tích tình hình thõic hieän giaù thaønh nhaän dieän ñoõic caùc hoaït ñoäng sinh ra chi phí.

+ Thaáy ñoõic nguyeân nhaân laøm taêng, giaûm giaù thaønh

Tõõ ñoù ñaùnh giaù ñuùng hieäu quaû coâng taùc quaùn lyù chi phí

- Nhieäm vuï:

+ Ñaùnh giaù khai quật vaø toaøn dieän tình hình thõic hieän giaù thaønh ñôn vò saün phaåm, cuõng nhõ giaù thaønh toaøn boä vaø caùc khoaùn muïc giaù thaønh.

+ Xaùc ñònh caùc nguyeân nhaân, nhaân toá aùnh höõu ñeán tình hình treân.

+ Ñeà ra caùc bieän phaùp nhaèm khoâng ngöõng haï giaù thaønh saün phaåm.

II. Phaân tích chung tình hình thõic hieän giaù thaønh

Trong quaù trình laäp keá hoaïch vaø kieåm soaùt chi phí, nhaø quaùn trò luoân quan taâm ñeán söï bieán ñoäng cuûa chi phí ñôn vò. Phaân tích chung tình hình thõic hieän giaù thaønh laø xem xeùt söï bieán ñoäng cuûa giaù thaønh ñôn vò, cuûa toång giaù thaønh toaøn boä saün phaåm.

1. Phaân tích chung tình hình bieán ñoäng giaù thaønh ñôn vò

- Muïc tieâu phaân tích: Ñaùnh giaù keát quaû thõic hieän giaù thaønh ñôn vò cuûa töõng loaïi saün phaåm.

- Chæ tieâu phaân tích: Giaù thaønh ñôn vò

- Phöõng phaùp phaân tích: So saùnh soá tuyeät ñoái vaø soá töõng ñoái . Cui theá:

+ So saùnh soá tuyeät ñoái: Xaùc ñònh cheânh leäch giaù thaønh ñôn vò thõic teá naêm naøy vôùi keá hoaïch hoaëc naêm tröôùc.

+ So saùnh soá töõng ñoái: Xaùc ñònh tyù leä cheânh leäch giaù thaønh ñôn vò cuûa töõng loaïi saün phaåm :

- Ñieàu löu yù: Ñeå coù keát quaû phaân tích chính xaùc khi phaân tích bieán ñoäng cuûa giaù thaønh, caàn loaïi tröø aùnh höõu cuûa caùc nhaân toá khaùch quan taùc ñoäng ñeán giaù thaønh:

+ Söï thay ñoái giaù caù NVL saün xuaát

+ Thay ñoái tyù leä khaáu hao

+ Ñaùnh giaù laïi taøi saün coá ñònh...

Nhöõng nhaân toá naøy thay ñoái laøm cho giaù thaønh thõic teá thay ñoái so vôùi keá hoaïch moät caùch khaùch quan

VD: Giaù thaønh ñôn vò cuûa 4 loaïi saün phaåm nhõ sau:

Saün phaå	Zñvò naêm	Zñvò naêm nay	TT so vôùi n. tröôùc	TT so vôùi KH
-----------	-----------	---------------	----------------------	---------------